

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสภาพการณ์ที่สังคมไทยและสังคมโลก มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อันเนื่องมาจากความเจริญทางด้านข้อมูลข่าวสาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยอย่างมาก สังคมมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ผู้คนเปลี่ยนความคิดและวิถีการดำรงชีวิต ในสภาวะเช่นนี้ บุคคลจำเป็นต้องมีการพัฒนาตนเองเพื่อที่จะสามารถมีชีวิตอยู่อย่างสงบสุข และสามารถพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาชาติประเทศจึงได้เกิดกระแสเรียกร้องจากทุกฝ่ายให้มีการปฏิรูปการศึกษาขึ้น เพื่อพัฒนาคนให้รักที่จะเรียนรู้ มีความสุขในการเรียนรู้ มีปัญญา มีความคิด สามารถแก้ปัญหา และเลือกสรรสิ่งที่มีคุณค่าอันแท้จริงให้กับตนเองและสังคม ซึ่งจากวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2540 ที่ผ่านมา เป็นบทเรียนของการพัฒนาที่ไม่สมดุลและไม่มีเสถียรภาพ ได้ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนในวงกว้าง ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ไม่คำนึงถึงระดับความเหมาะสมขององค์กร ภูมิสังคมของประเทศหรือความพร้อมของคนและระบบ นอกจากนี้แล้ว การหวังพึ่งพิงความรู้ เงินลงทุนหรือตลาดจากภายนอกประเทศมากเกินไป โดยไม่เตรียมสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี เพื่อให้สามารถพร้อมรับความเสี่ยงจากความผันผวนของปัจจัยภายในและภายนอก ในขณะเดียวกันปัญหาซึ่งทับถมมาอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมได้ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการกระจายทุน กระจายความเจริญ และกระจายรายได้ระหว่างกลุ่มคนและในเชิงพื้นที่ เกิดปัญหาทางสังคม ความหย่อนยานทางศีลธรรม ความเสื่อมสลายของวัฒนธรรมที่ดีของสังคมไทย ตลอดจนความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, 2550, หน้า 6-7) ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยได้รับอิทธิพลกระแสโลกาภิวัตน์เช่นเดียวกับประเทศอื่นทั่วโลก โดยเปิดรับการไหลบ่าของเทคโนโลยีสารสนเทศ วัฒนธรรม และองค์ความรู้ต่าง ๆ โดยเชื่อมโยงกับประเทศต่างๆ ทั่วโลก ทั้งในด้านการติดต่อสื่อสาร การถ่ายเทสินค้า บริการ เงินตรา ข้อมูลข่าวสารและวัฒนธรรม ฯลฯ ซึ่งประเทศไทยไม่สามารถหลีกเลี่ยงจากกระแสโลกาภิวัตน์นี้ได้ สภาพโลกาภิวัตน์เป็นปรากฏการณ์ที่สลายข้อจำกัดในด้านมิติเวลา และพื้นที่ เกิดการเชื่อมโยงถึงกันอย่างไร้พรมแดน สิ่งที่เกิดขึ้น ณ ที่ใดที่หนึ่ง สามารถแผ่อิทธิพลไปส่วนอื่นของโลกได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ดังนั้นประเทศไทยจำเป็นต้องตื่นตัวและเร่งพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ ให้เท่าทันสภาพโลกาภิวัตน์ โดยปัจจัยที่สำคัญคือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และสร้างองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งบทบาทหลักจะตกอยู่กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่ต่างต้องเร่งพัฒนากำลังคนให้มีความสามารถ มีองค์ความรู้ที่จำเป็น มีทักษะการคิด ทักษะการประกอบอาชีพ สามารถแก้ปัญหาของตนเองและสังคมเพื่อรองรับสภาพการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอย่างชาญฉลาด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550, หน้า 1) ซึ่งองค์กรต่างๆ ก็เห็นความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุข โดยยึดถือและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังจะเห็นได้จากยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) และแผนพัฒนาการจัดการศึกษาสงเคราะห์ ระยะ 5 ปี

ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) เป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศในระยะยาว ที่จะช่วยยกระดับคุณภาพของประเทศไทยให้สามารถเปลี่ยนผ่านไปด้วยดี พร้อมๆ กับการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ใหม่ของโลกได้ โดยกำหนดวิสัยทัศน์ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” (แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2560, หน้า 13) โดยให้ประชาชนทุกคนยึดถือและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) เป็นแผนที่วางกรอบเป้าหมายและทิศทางของการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ แนวคิดการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และหลักการมีส่วนร่วมของสังคม (All for Education) อีกทั้งยึดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2561, หน้า 14) โดยจัดการศึกษาที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แผนพัฒนาการจัดการศึกษาสงเคราะห์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560 - 2564) ของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีเป้าประสงค์ในการพัฒนาเด็กด้อยโอกาสในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีทักษะชีวิต ทักษะวิชาการ ทักษะวิชาชีพ และสามารถนำทักษะไปประกอบอาชีพ หรือเป็นแนวทางในการศึกษาต่อ เพื่อดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์แห่งตน ตามศตวรรษที่ 21 (แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2560, หน้า 29) โดยสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษให้การสนับสนุน ส่งเสริม การน้อมนำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินาบูรณาการในทุกมิติของการจัดการศึกษา ด้วยการให้โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์จัดการศึกษาบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาสถานศึกษาเป็นสถานศึกษาพอเพียง สถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ และสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ เกิดขึ้นจากการที่ทุกพระองค์ทรงมีพระราชหฤทัยมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของราษฎร เสมือนหนึ่งเป็นความทุกข์ของพระองค์ ทรงมีพระราชดำริที่จะพัฒนาความเป็นอยู่ของราษฎรให้เกิดความ "พออยู่พอกิน" ทรงใช้พระอัจฉริยภาพในด้านต่างๆ พระราชทานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อประโยชน์สุขทุกชีวิตในประเทศไทยตลอดมา ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนพออยู่พอกินและอยู่ได้ด้วยการพึ่งพาตนเอง ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนมุ่งไปสู่วิถีแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainability) ซึ่งโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้ ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ มีโครงการ/กิจกรรมที่โรงเรียนดำเนินงานตามพระราชดำริหรือโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สู่การปฏิบัติ

เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในหลายด้าน ได้แก่ 1) ด้านการศึกษา เป็นโครงการ/กิจกรรมที่เน้นการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้เพิ่มพูนปัญญา ด้านการอ่าน การเขียน คติวิเคราะห์ สร้างสรรค์ การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ 2) ด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม เป็นโครงการ/กิจกรรมที่ปลูกจิตสำนึกให้เกิดความตระหนักในการใช้พลังงานอย่างประหยัด อนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม และอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชตลอดจนการรักษาธรรมชาติ 3) ด้านการส่งเสริมอาชีพ เป็นโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพที่ตรงกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมการมีรายได้ระหว่างเรียนและเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพและมีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพที่สุจริตในอนาคต 4) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นโครงการ/กิจกรรมที่เน้นการพัฒนาและส่งเสริมการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี 5) ด้านคุณภาพชีวิต เป็นโครงการ/กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตอันส่งผลให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดี เน้นการพัฒนาและส่งเสริมทักษะชีวิตเพื่อการพัฒนาตนเองอย่างรอบด้าน เต็มตามศักยภาพ ตามหลักการและเหตุผล โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมการเรียนรู้ วิถีชีวิต เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 จัดตั้งขึ้นเพื่อสงเคราะห์เด็กที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา และเด็กกำพร้า เนื่องจากบิดา มารดา เสียชีวิตด้วยโรคเอดส์ ตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ดังนั้น โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 จึงอยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ของมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นสถานศึกษาประเภทอยู่ประจำ เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป้าหมายการจัดการศึกษามุ่งเน้นส่งเสริมด้านทักษะอาชีพ ด้านทักษะวิชาการ และด้านทักษะการดำรงชีวิต ส่งเสริมความเป็นเลิศ ด้านนาฏศิลป์ ดนตรี กีฬาและศิลปะ และมีวิถีแห่งความพอเพียง ยึดหลักคิดตามหลักทรงงาน และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตน เน้นทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังคำขวัญโรงเรียนที่กล่าวว่า “รักศักดิ์ศรี มีคุณธรรม นำวิชาการ สืบสานงานตามพระราชดำริ” ซึ่งการน้อมนำเอาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมาบูรณาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่สามารถพัฒนาคุณลักษณะด้านทักษะชีวิต การมีพื้นฐานทางอาชีพ และมีจิตสำนึกด้านความพอเพียง ซึ่งมีความสำคัญมากในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพอันจะเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพของประเทศต่อไป

จากความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และการน้อมการนำเอาแนวคิดจากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมาใช้ในการพัฒนานักเรียนดังกล่าว โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 ได้ตระหนักถึงการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะด้านความพอเพียง มีทักษะชีวิตและมีทักษะในการประกอบอาชีพพึ่งตนเองได้ เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม ประเทศชาติ อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความพร้อมแข่งขันได้ในเวทีโลกบนพื้นฐานของความเป็นไทย มีศักดิ์ศรี มีคุณภาพชีวิตที่ดี และเป็นการสนองพระราชปณิธานและเผยแพร่พระเกียรติคุณของทุกพระองค์ โรงเรียนจึงได้จัดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริขึ้น โดยดำเนินการในปีการศึกษา 2562 สำระสำคัญของโครงการคือการสนับสนุนส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมหลักในโครงการที่โรงเรียนกำหนดขึ้น เน้นให้นักเรียนได้

ฝึกปฏิบัติจริง และดำเนินการนิเทศติดตามให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการโครงการเป็นระยะ และเมื่อสิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 คณะผู้รับผิดชอบโครงการ ได้ดำเนินการประเมินโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 โดยนำเอารูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP Model) เป็นกรอบแนวคิดในการประเมิน ซึ่งผลการประเมินโครงการในครั้งนี้จะได้ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ตามกรอบแนวคิดการประเมินเพื่อนำมาแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาโครงการ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น ตลอดจนสารสนเทศจากการประเมินสามารถนำมาเป็นข้อสรุปในการตัดสินใจของผู้ดำเนินโครงการว่าจะยุบเลิก พัฒนาและปรับปรุง หรือดำเนินการต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้แนวทางการประเมินโครงการดังกล่าวยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการประเมินโครงการอื่น ๆ ทั้งที่เป็นโครงการระดับสถาบันหรืองานวิจัยสถาบันและโครงการย่อยอื่น ๆ ได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

1. เพื่อประเมินด้านบริบทในการดำเนินการของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30
2. เพื่อประเมินด้านปัจจัยในการดำเนินการของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30
3. เพื่อประเมินด้านกระบวนการในการดำเนินการของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30
4. เพื่อประเมินด้านผลผลิตในการดำเนินการของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30
5. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30

ขอบเขตของการประเมิน

การประเมินในครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตการประเมินไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1. ประชากร

ประชากร จำนวนทั้งสิ้น 1,391 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครู จำนวน 65 คน นักเรียน จำนวน 656 คน (นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6) ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 656 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน (ไม่รวมกรรมการที่เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา และกรรมการที่เป็นตัวแทนครู)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครู จำนวน 56 คน นักเรียน จำนวน 242 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 242 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน รวมทั้งสิ้น 554 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การคำนวณจากสูตรของเครจซี่และมอร์แกน (สุวิมล ติรกานันท์, 2557, หน้า 179) เมื่อกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ระดับ 0.05 โดยใช้สูตร ดังนี้

$$n = \frac{x^2 N p (1 - p)}{e^2 (N - 1) + x^2 p (1 - p)}$$

n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ ขนาดของประชากร

e คือ ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

x^2 คือ ค่าไคสแควร์ที่ df เท่ากับ 1 และระดับความเชื่อมั่น 95%
($x^2 = 3.841$)

p คือ สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร ($P = 0.5$)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหากรอบการประเมินเชิงระบบตามรูปแบบ CIPP Model

กรอบการประเมินในครั้งนี้ ใช้กรอบการประเมินเชิงระบบตามรูปแบบ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, p 1983) เป็นแนวทางในการประเมิน ดังนี้

2.1.1 การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 ว่าโครงการมีความสอดคล้อง เหมาะสม กับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงาน ต้นสังกัด วัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน เหมาะสม และโครงการมีกิจกรรมที่หลากหลาย มีวิธีการดำเนินกิจกรรมที่ชัดเจนปฏิบัติได้

2.1.2 การประเมินด้านปัจจัย (Input Evaluation) เป็นการประเมินความเหมาะสม ความพอเพียง ความพร้อม ของบุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ และการบริหารจัดการโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30

2.1.3 การประเมินด้านกระบวนการ (Process) เป็นการประเมินการปฏิบัติงานตามขั้นตอน PDCA ได้แก่ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (Check) การสะท้อนผล (Act) ของกิจกรรม 8 กิจกรรมตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30

2.1.4 การประเมินด้านผลผลิต (Product) เป็นการประเมินความสำเร็จของกิจกรรมตามโครงการ และการบรรลุวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30

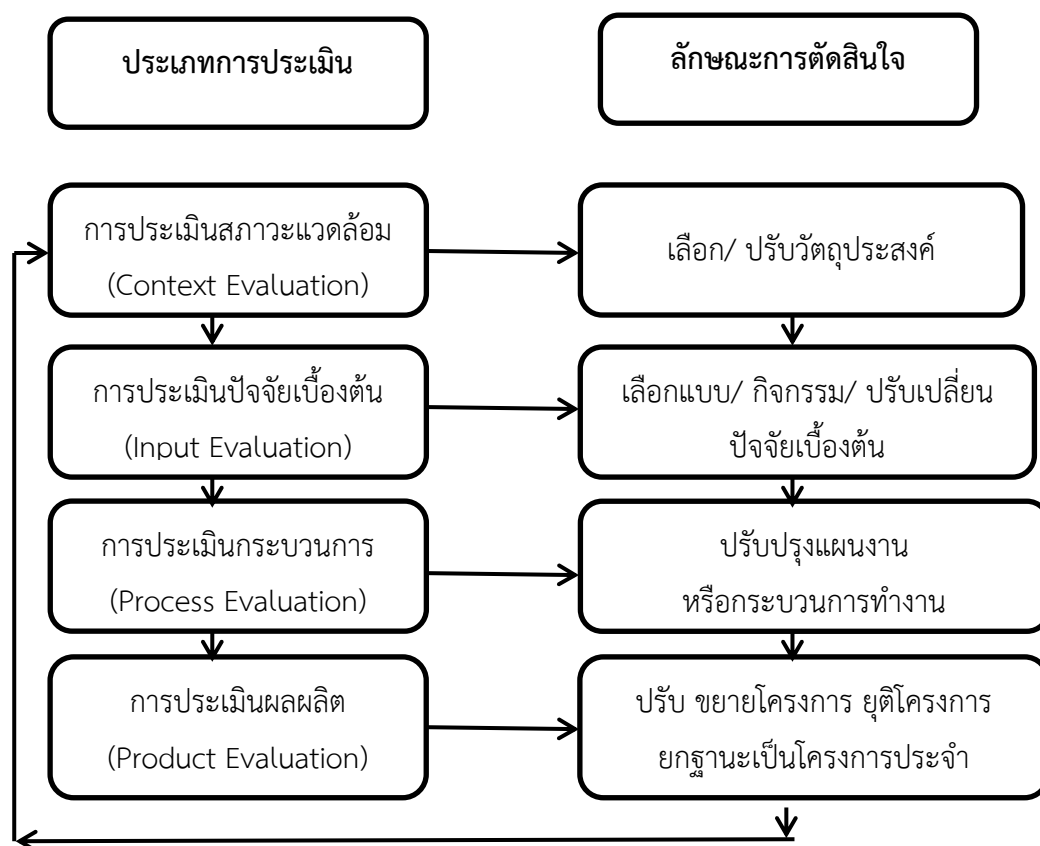
2.2 ขอบเขตด้านเนื้อหาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30

ในการประเมินในครั้งนี้ เป็นการประเมินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 ปีการศึกษา 2562 ประกอบด้วย 8 กิจกรรม ดังนี้

- 2.2.1 ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.2.2 ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 2.2.3 สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
- 2.2.4 ธนาคารโรงเรียน
- 2.2.5 โรงสีข้าวพระราชทาน
- 2.2.6 สหกรณ์โรงเรียน
- 2.2.7 ยุวเกษตรกร
- 2.2.8 TO BE NUMBER ONE

3. กรอบแนวทางการประเมิน

ในการดำเนินการประเมินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 ผู้รายงานได้ดำเนินการประเมินเชิงระบบตามรูปแบบ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1983) ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบทของโครงการ ด้านปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินโครงการ ด้านกระบวนการดำเนินโครงการ และด้านผลผลิตของโครงการ และเพื่อให้การประเมินโครงการครอบคลุมการดำเนินงานอย่างแท้จริง ผู้รายงานจึงทำการประเมินความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อโครงการด้วย นำเสนอดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวทางการประเมินแบบ CIPP (สมคิด พรหมจ้อย, 2553, หน้า 63 - 66)

4. ระยะเวลาดำเนินการประเมิน

ในการประเมินผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 ได้กำหนดระยะเวลาดำเนินการประเมินโครงการ ตลอดปีการศึกษา 2562

5. สถานที่ในการประเมิน

ในการประเมินครั้งนี้มีขอบเขตในการประเมิน ได้แก่ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 โรงเรียนเครือข่ายในอำเภอแม่เมาะ หน่วยงานต่างๆ ในอำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประเมินครั้งนี้ผู้รายงานได้นิยามศัพท์เฉพาะเพื่อให้มีความเข้าใจความหมายตรงกัน ดังนี้

1. **การประเมินโครงการ** หมายถึง การตรวจสอบโครงการอย่างเป็นระบบ โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model (Context – Input – Process – Product Model) ตามแบบจำลองโครงสร้างการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1983) ในการประเมินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 ผู้รายงานได้ทำการศึกษาตามกระบวนการ ประกอบด้วย

1.1 การประเมินบริบท (Context Evaluation : C) หมายถึง การประเมินระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 เป้าหมายของโครงการ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ วัตถุประสงค์มีความสอดคล้อง เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดหรือกระทรวงศึกษาธิการ สภาพบริบทของโรงเรียนเหมาะสมต่อการดำเนินโครงการ ความสอดคล้องของ วัตถุประสงค์ของโครงการกับกิจกรรมในโครงการ

1.2 การประเมินปัจจัย (Input Evaluation : I) หมายถึง การประเมินระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม ความพอเพียง ความพร้อม ของบุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ และการบริหารจัดการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30

1.3 การประเมินกระบวนการ (Process : P) หมายถึง การประเมินระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมการปฏิบัติงานตามขั้นตอน PDCA ได้แก่ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (Check) การสะท้อนผล (Act) ของกิจกรรม 8 กิจกรรมตามโครงการ ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ การมีส่วนร่วมของบุคลากร หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30

1.4 การประเมินผลผลิต (Product : P) หมายถึง การประเมินระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จของกิจกรรมตามโครงการ การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30

1.5 การประเมินความพึงพอใจ หมายถึง การประเมินความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ต่อของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30

2. โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 หมายถึง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 ที่โรงเรียนได้ดำเนินการในปีการศึกษา 2562 ซึ่งประกอบด้วย 8 กิจกรรม ดังนี้

- 2.1 ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.2 ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 2.3 สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
- 2.4 ธนาคารโรงเรียน
- 2.5 โรงสีข้าวพระราชทาน
- 2.6 สหกรณ์โรงเรียน
- 2.7 ยุวเกษตรกร
- 2.8 TO BE NUMBER ONE

3. ความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจที่มีต่อโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน

4. **ผู้บริหารสถานศึกษา** หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 ปีการศึกษา 2562

5. **ครู** หมายถึง ข้าราชการครู และพนักงานราชการ ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการสอน ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 ปีการศึกษา 2562

6. **นักเรียน** หมายถึง นักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562

7. **ผู้ปกครองนักเรียน** หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562

8. **คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน** หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 ปีการศึกษา 2562

9. **เกณฑ์การประเมินโครงการ** หมายถึง เกณฑ์การประเมินผลสำเร็จของกิจกรรมในโครงการ และเกณฑ์การประเมินโครงการโดยภาพรวมที่คณะกรรมการดำเนินโครงการกำหนดขึ้น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

9.1 การประเมินผลสำเร็จของโครงการ ผู้ประเมินกำหนดเกณฑ์การความสำเร็จของกิจกรรม แต่ละกิจกรรมเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และกำหนดเกณฑ์ความหมายของค่าเฉลี่ยจากการวัดดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง การดำเนินงานสำเร็จ อยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง การดำเนินงานสำเร็จ อยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง การดำเนินงานสำเร็จ อยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง การดำเนินงานสำเร็จ อยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง การดำเนินงานสำเร็จ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

9.2 การสรุปผลสำเร็จของโครงการโดยภาพรวม ผู้ประเมินกำหนดเกณฑ์ตามมติที่ประชุมของคณะกรรมการบริหารโครงการดังนี้

ตารางที่ 1 เกณฑ์การประเมินผลสำเร็จของโครงการโดยภาพรวม

ที่	ตัวบ่งชี้	ความหมาย
1	กิจกรรมมีผลการประเมินระดับมากขึ้นไป ร้อยละ 80 ขึ้นไป	มีความสำเร็จระดับมากที่สุด
2	กิจกรรมมีผลการประเมินระดับมากขึ้นไป ร้อยละ 70 - 79	มีความสำเร็จระดับมาก
3	กิจกรรมมีผลการประเมินระดับมากขึ้นไป ร้อยละ 60 - 69	มีความสำเร็จระดับปานกลาง
4	กิจกรรมมีผลการประเมินระดับมากขึ้นไป ร้อยละ 50 - 59	มีความสำเร็จระดับน้อย
5	กิจกรรมมีผลการประเมินระดับมากขึ้นไป ร้อยละ 0 - 49	มีความสำเร็จระดับน้อยที่สุด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 นำข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินโครงการไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ นำผลการประเมินโครงการมาใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ
3. หน่วยงานต้นสังกัดได้ข้อมูลสารสนเทศในการกำหนดนโยบายการบริหาร การจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาที่จำเป็น การส่งเสริม สนับสนุนการบริหารจัดการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้บรรลุตามเป้าหมาย